

Megjelenik minden
csütörtökön.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 4 K
Fél évre . . . 2 „
Negyed évre 1 „

Egyes szám 10 fillér

ZSILVÖLGYE

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

A római kath. plebánia
épületében (Templom-
utca). Hivatalos órák
naponta 5—7-ig.

Kéziratokat nem adunk
vissza.

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Kálmán.

Kiadó:
„Zsilvölgye“ lapkiadó-vállalat.

Főmunkatárs: Maderspach Victor.

A papirosháboru.

(E) Helybeli lapjaink között nemcsak élénk eszmecsere, hanem formális papirosháboru ütött ki. A mi a „Zsilvölgyet“ illeti, sokan dicsérik bátor szókimondását, mások „felekezetieskedést“ látnak cikkeiben.

Szerintem mindkét állítás tulhajtott, mert a „Zsilvölgye“ — a községi ügyeket kivéve talán — elég keztyűs kézzel működik. S utóvégre nem árt, ha néha keményebb hang is szólal meg benne. Én is azt vallom, hogy ebből csepp kára nem lesz a társadalomnak, míg a fegyverek tisztességesek. Sőt hasznára van, a mennyiben az okosan elrejtett hibák és elnyomott erények napfényre jönnek, az igaztalan ráfogások és képzelődések pedig megdőlnek.

A másakra, a felekezetieskedésre nézve is úgy találok, hogy a „Zsilvölgye“ csupán határozottabban foglal állást a valláserkölcsmellett, mint ahogy azt eddig a liberalizmus vizein evező lapjainkban megszoktuk. A liberalizmus őseredetű fölfogásában azon elvet vallotta: mindenkinek megadni a magáét, úgy az anyagiakban mint a szellemiekben. Amde e szép fölfogás a praxisban úgy gazdasági, mint a valláserkölcsterén elkorcsosult, amennyiben a szabadverseny a kapitalizmust, a mindenáron való meggazdagodást tűzte ki célul, mellyel szemben a proletáriátus fokozódó irigysége és gyűlölsége élesedett ki. Valláserkölcsterén pedig elaltatta a lelkeket, úgy hogy

a hitetlenkedés és foszlányos erkölcsök szabadsága nyert polgárjogot. Ez álliberálizmus az ő féktelen realizmusával elzibbasztotta a helyes érzéseket, kielégíthetetlen élvezetszomjával megvakította a tiszta látást és ítéletet s mint igazi csapás és veszedelem fészkelte be magát a szivekbe és elmékbe.

A dolgok ily fordulata, vagy helyesebben fölfordulása eredményezte azon alakulásokat és eltévelyedéseket, a melyeknek orvoslásai nem kis gondot okoznak a belátásos államfőknek és államférfiaknak. A szocializmus réme, a mely az évezredek berendezkedését össze akarja törni s e célból előbb az Istent akarja detronizálni s vele minden pozitív hitet, a legnagyobb bűnök elharapódzása állam, társadalom, család, magántulajdon, vallás és közbiztonság ellen; az erkölcstelenség rohamos terjedése irodalom, művészet, színház, sőt a tudományok terén is stb., stb. egytől-egyig e fölfordulás következményei. Ide járul a magyar szabadkömüvesség eltévelyedése, a mely — amint Huszár, Haller és Polonyi eltagadhatlanul kimutatták — határozottan káros irányt vett föl, a mely ellen nemcsak a „Zsilvölgye“, hanem nagy hazafiak is jönnek látják védekezni. E szabadkömüvesség itt e völgyben is létesített egy páholyt, a melynek tagjai ugyan honett s tiszteletreméltó egyének, de a valláserkölcsterén összeesküdött szabadkömüvesek itteni expensei lévén, ha most csendesen gerálják

is magukat, de fensőbb utasításra nyíltan is szembehelyezkednek majd azokkal, a kik a valláserkölcsterén tiszteletében és uralmában látják a boldogulás, nyugalom és jólét leg-erősebb támaszát.

S mindezek mellett sajtónk elég színtelenül és közönnel viselkedik. Lapjainkban — 1—2 kivételével — alig olvasunk valamit a valláserkölcsterén érdekében. Annál többet ellene. A Zsilvölgyet is olyan sajtó árasztja el, amely a dekadens iránynak áll szolgálatában.

Valljuk meg csak az igazat, hogy ily körülmények között szükség van a „Zsilvölgye“ irányára, amely pótolni akarja azt, ami hiányzott. A határozott valláserkölcsterén irány nemcsak jogosult, hanem szükséges is. Hisz maga a salgótarjáni bányatársulat ezeket költ iskolákra, sulyos áldozatokat hoz a valláserkölcsterén érdekében; midőn a különféle egyházakat anyagilag támogatja. A „Zsilvölgye“ tehát a bányatársulatok érdekeit szolgálja, midőn nem lagymatag, hanem nyílt és határozott álláspontot foglal el a krisztusi igazság mellett. Megengedem, hogy erre soknak tán nincs szüksége, de viszont még többnek szüksége van. Ha nemzetiségileg konglomerátot alkotunk is, a krisztusi igazság az, ami e haza polgárait összefűzi valamiképen. Ha összetett kézzel nézzük, miként rontja össze ez alapot a fölforgató szellem, nem teszünk szolgálatot a hazának se, mert a nemzet még jobban földarabolódik.

Azzal végzem hozzászólásomat, hogy

Hogyan dolgoznak a modern tudósok?

Az anyagelvű darwinizmus kérdésével kapcsolatban sok szó esik Haeckelről, az iránynak ez idő szerinti fejről, dicső vezéréről. Nem tudom, nem volna-e érdemes épen Haeckel műveiből vett szemelvényekkel s kivonatokkal megmutatni; mennyire messze áll ő az igazi tudós jellegétől s mennyire közönséges demagog, tudományos misztifikátor, ki egy irány szolgálatában állván, hogy hamis tanait a tudomány cégére alatt adhassa be a közönségnek, nem irtózik vissza semmi eszköztől (a cél szentesíti...), így a hamisítástól sem.

Erről sokat olvashatni, a kérdésnek egész irodalma van. Olvasóink tájékoztatására jónak látjuk egyik folyóiratunk legújabb számába közlötöket bemutatni. Ime a közlemény:

„A német monizmus megalapítója nemcsak irodalmilag és társadalmilag terjeszti fanatikus lázzal szektaszerű vallásbölcseletét, nemcsak rágalom, gúny és nagyképűsködés fegyverét használja esküdt ellensége, a dualizmus ellen, hanem elvakult fannizmusában annyira megy, hogy — jóhiszeműleg vagy rosszhiszeműleg-e, nehezen állapítható meg — hamisított klisékkel bizonyítja tanait. Hamisításai háromfélék.

1. A *Natürliche Schöpfungsgeschichte* (1868.) c. művének 242. lapján egy és ugyanazt a klisé háromszor nyomatta le, hogy az ember, a majom s a kutya petéjének megtevesztő hasonlóságát kimutassa. Ugyan-e célból háromszor nyomatta le ugyanazt a fametszetet a 248. lapon, hogy a kutya, tyúk és tarajos göte embrióinak nagy hasonlósá-

gát igazolja. Rüttimeyer felfedezte e hamisításokat s elítélte. Haeckel beismerte e tényállást s ostobaságnak bélyegezte saját eljárását: *eine höchst unbesonnene Torheit*.

2. A második hamisítást His Vilmos lipcei anatómus fedezte fel. Kimutatta, hogy Haeckel *Natürliche Schöpfungsgeschichte* s *Antropogenie* c. műveiben megjelent *original* — *eredeti* képek nagyrészt Haeckel találmányai és semmiképp sem hű ábrái a természetnek, Haeckel ezt is beismerte s azzal védekezett, hogy itt sematikus ábrákról van szó, melyek nem lehetnek eredeti felvételek, hanem konstruált képzeleti képek. Csak az a baj, hogy ezt nem az ábráknál írta oda!

3. Legújabbán dr. Brass Arnold foglalkozott e tárggyal *Das Affenproblem und Ernst Haeckels neuste gefälschte Embryonenbilder* c. művében. Brass kijelenti, hogy Haeckel ép azon ábrái melyekkel hipotézisét bizonyítja, oly sajtóságos elváltozásokat mutatnak, melyek mindig a hipotézisek javára vannak (8. l.) Brass nem elégszik meg ily általános vádakkal, hanem bizonyít.

Haeckel *Das Menchenproblem und die Herren, tiere von Linneé* (1908.) c. művéhez magyarózó táblákat mellékelte melyben az ember az emberhez legközelebb álló gibbon-majom embriójának nagy hasonlóságát akarja bebizonyítani s így a majomelméletét elfogadhatóvá tenni. Emberi embrió-képet még könnyű szerezní. His egyik rajzát veszi át de megváltoztatja. 33 gerinc-csigolya helyett 44-et rajzol, hogy a hátrgerincet meghosszabbítsa s majomivá tegye. A fejét pedig ellapítja, *majomfejet* tesz a gerincere, mint Brass mondja. Ezzel megvolna a majomhoz hasonló emberi embrió. Most

még csak az emberhez hasonló majomembrió kell s megvan az azonosság.

A majomembrió képét Selenka művéből veszi. Selenka művének 10. füzetét veszi elő s annak 28. ábráját (357. l.) mely mokak-embrió (cercocebus cynomolgus) ábrázol, hűen lemásolja a farkig. A mokak-majom farka nem felel meg a jelzett célnak, 15—16 csigolyával megkuritítja, tehát az így nyert alakot s ezt nevezi gibbonnak. (Brass 20. l.)

Ezt leplezte le Brass s tudományellenes eljárásnak, hamisításnak bélyegezte.

Haeckel védekezik. A vádat kénytelen beismerni, de ő csak a hipotézisek hiányzó láncszemeit akarta rekonstruálni. Megtámadja Brass. s mivel Brass tagja a pozitív irányu Kepplerbund nevű természettudományos egyesületnek, a nevezetű egyesületet *Naturphilosophischer Fälscherbund* nak nevezi (Berliner Volkszeitung 1908. dec. 20.)

Mivel a vád a Keppler-szövetséget érte, a szövetség igazgatósága a német, svájci és osztrák főiskolák zoologusaihoz körkérdést intézett, hogy helyeslik-e Haeckel sematikus bizonyító eljárását?

46 termrszettudós így válaszolt (e választ idézte Schreiner ur a „P. és V“-ben, Haeckel védelmére): „Alulírottak kijelentik, hogy ők Haeckelnek néhányszor alkalmazott sematizáló módszerét nem helyeslik nagyon (tetszik érteni, Schreiner ur!), de a Brass- és Keppler-szövetségtől megindított Haeckel elleni harcot a tudomány s a tanítás szabadsága érdekében (minden szabad!) a legélesebben elítélik. Kijelentik továbbá, hogy a fejlődési gondolat, (ennyi és semmi több!) mely a leszármazási elméletben jut kifejezésre, néhány

a „Zsilvölgye“ álljon csak tovább a vallás-erkölcs szolgálatában. Ez még nem felekezetieskedés, hanem egy nagy és fontos hazafias ügynek szolgálata. Ha tovább is alszunk az álliberális andalító, a hit-erkölcsi ügyeket gondosan kerülő szirenhangjai mellett, rövid idő alatt arra fogunk ébredni, hogy se pénz, se posztó.

MOZGÓ KÉPEK.

Május. Itt van a gyöngyvirágos, orgonaillatú szép május! Május első napja a rügy és bimbófakadás symboluma, a jobb és tisztultabb élet reményének ünnepe. A gyárak és műhelyek zakatoló gépei elnémulnak s azt gondolná az ember a béke és öröm napja van ma. Pedig ha jól megfigyeljük az embereket és tényeket, jobban nevezhetnők május első napját a lemondás, nyomor és szenvedés napjának, mint a jobb jövőbe vetett remény symbolumának. Mert május elseje az a nap, amikor a nagy városokban a nyomor és szenvedés kilép az utcákra, amikor a szegény munkás előtt csak még rettenetesebbnek tűnik fel az ő nyomorúsága. Ökölbesorított kézzel és eltorzult ajakkal követeli az ő jogait, de csak mindig nyomorúságosabb lesz az ő májusa. És ez így is lesz, amíg a szívekben nem lesz május, amíg minden szívben kinem rügyezik a felebarátiszeretet május-fája. Csak hogy ahhoz isteni napsütés és égi harmat kell, nem pedig sorvasztó őszi szél, és lelket fagyasztó hitetlenség.

A párisi botránylavina. Az egész világon feltűnést és szörnyülködést keltett a botrányoknak az a tornyosulása, mely Franciaországnak több magasállásu, a közéletben és a párisi társágban vezérséget viselt szereplőjét lökte a kiváltság diszes magasságaiból a vádlottak padjára, a börtönajtók mögé és a legszörnyűbb, a legéresebb erkölcsi halálba. A francia külügyminiszteriumban panamákat, hazaárulást, vesztegetést, csalásokat, lopásokat üztek, amelyek most derültek ki és ami a legszomorubb: csak véletlenül. Gazemberek, árulók, tolvajok és sikkasztók éveken át büszkén, irigyelten és mély tisztelet közepette garázdálkodtak. Ijesztő a gondolat, hogy mindezt tovább üzhetnék, ha a véletlen le nem rántja róluk a leplet. A világ összes lapjai a botrányral foglalkoznak és furcsán esik bár, de meg kell állapíta-

rosszul rajzolt (!) embryokép miatt csorbát nem szenvedhet“.

Az aláírók között vannak: Bonnet, Boreri, Chun, Flechsig, Hasse, R. Hertwig, Korschel, Rückenthal, Rabb, F. E. Schultze, Waldeyer, Weismann. Kétségkívül nagy nevek. A nyilatkozat azonban azt mutatja, hogy egyes körökben mily nehéz az objectív igazságot elismerni, ha az kedvenc hipotézis ellen irányul. Nagyobb a tudományos önteltség, mint az igazságszeretet.

A 46 tudós Haeckelt védő nyilatkozata más tudósokat is nyilatkozatra kényszerített. Ezek között szerepelnek: Berendt, Branca, Holdfleiss, Kug, Kocher, Reinke, Reeligmüller, Valentiner.

A nyilatkozat így szól:

„1. Teljesen egyetértünk a Keppler-szövetséggel, hogy föladatává tette, hogy a természettudományi ismereteket a tudomány határainak figyelembevételével népünk között terjessze. A Keppler-szövetség, a tudományos kutatás és tanítás abszolút szabad talaján áll. Nagyon megtévesztő tehát a közvéleményre nézve, hogy az aláírók, a tudomány és tanítás szabadságának érdekében, szükségesnek látják a Keppler-szövetségtől Haeckel ellen indított harcot elítélni. A Keppler-szövetség ilyen harcot meg nem indított; s ha egyes tagjai a jénai tudósok személyes vitába elegyedtek, rendszeren ők voltak a megtámadottak.

2. Abban is egyetértünk a Keppler-szövetséggel, hogy becsületbeli ügyének tekintti oda-törekedni, hogy a német tudományban törhetetlen igazságszeretet és érzet honoljon. Aki a tudományos kutatás és tanítás ez alapját megsérti, méltán érdemel éles rendreutasítást. Legyenek bár-

nunk, hogy a példátlanul nagy eset nálunk, Magyarországon váltotta ki a hatás legkisebb mérvét. És ennek oka nemcsak az lehet, hogy nagy országoknak nagyok a panamáik, meg hogy Franciaország már a Lesseps-üggel rekordot állított, sőt maga a megbélyegző és nemzetközi használatu szó: „panama“, egy darab süritett francia történelem, — hogy tehát ennél fogva a franciáktól szokva lévén iyesmihez, nem illik csodálkoznunk rajtuk; — nem, ennek a csaknem a közöny határán elmosódó minimális hatásnak egyedüli oka az, hogy emberevők nem csodálkoznak azon, hogy a kannibálok emberhussal élnek.

Irodalmi gramofonok. Egy fővárosi építész Petőfi halálának 50-ik évfordulóján fonografba vette a nagy költő kortársainak, Jókainak, Gyulai Pálnak, Szász Károlynak és másoknak hangját s a fonografot a Petőfi-Társaság közlebbi gyűlésén felhúzzák, a publikumtól áhítatos csendet kérnek s a siri csend közepette szólni fog a gép berregésével, a viasztekercs süstörgésével, a tü pattogásaival karöltve Jókai stb.

Huh, ekkora naiv örömeiket nem szerzett Magyarországnak még senki. Sőt ez mind semmi. A jövő esztendő március idusán a gimnáziumi dobogókon nem a kotyogós csizmákban, kölcsönkért feszes nadrágban, foltozott könyökű diszmagyarban fog az elmaradhatlan „Talpra magyar“ dörögni, hanem magának Petőfi Sándornak ajkáról, fonográfból. És leszen a hazafiai kebleknek kéjes öröme, extázisa. Melynél fogva a meghívók ilyenformán reformáltatnak meg: 2. pont: Talpra magyar, irta és szavalja P. S. S még mi minden meglepetést nem tartogat számunkra a jövőendő!

Tudj' Isten, ez az egész gramofon história egy cseppet sem esztétikus, nem stilszerű.

Ö jön. Don ur, a beszélő kutya, Berlin öröme s az egyesült birodalom büszkesége kilép a csendes bölcsekedés magányából s eljön hozzánk, Aziába, hogy megmutassa nekünk is, mi a német tudomány. Nem egy akadémiai disztülés keretében fog konferálni, hanem az orfeum pódiumáról beszél majd hozzánk. Természetesen németül szónokol, de, ha a lovagias magyar nép méltónak bizonyul rá, hát a végén a Kossuth-kutyák nyelvét is felveszi ajkaira s így zárja be az értekezést: Budapest szép város, a gollasch nagyon paprikás és én meg vagyok elégedve. Persze, ezt Don ur nem ingyen mondja, hanem esténkénti tízezer

mily különbözők a vélemények az igazságról, az igazmondásról mindnyájunknak egyformán kell vélekednünk, mert különben a tudomány elveszti a talajt a lába alól. Minek neveznők azt, ha a történetíró, hogy kedvenc eszméjét bebizonyíthassa, valamely fölirat betűit másokkal cserélné föl? Haeckel lelkiismeretességének hiányait a természettudományi tények és természetbölcséleti eszmék népszerűsítésében nemcsak Brass állapította meg, hanem mások is.

3. A Haeckel-féle tudományos módszer ellen megindított harcnak semmi köze a fejlődési elmélethez, melynek köztünk határozott képviselői vannak. Ha tehát a nyilatkozók azt mondják, hogy a fejlődési gondolat, mely a leszármazás elméletében jut kifejezésre, néhány rosszul alkalmazott embryokép miatt csorbát nem szenvedhet, tökéletesen igazuk van, de az egész nyilatkozattal összhangban olyan benyomást kelt ez, mintha a Keppler-szövetség a fejlődés ellen küzdene.

Ellenkező állítás rágalmasz voltna.

Végre arra kérjük társainkat, hogy a Keppler-szövetséget saját kiadványai alapján ítéljék meg. Nagy igazságtalanság itélni fölötte, ha célját vagy nem, vagy rosszul ismerik“.

Az ügy ezzel befejeződött s nem mondhatni, hogy Haeckel győzelmével. Lehet, hogy Brass erősen támadott, de Haeckel oly módot honosított meg a tudományban ellenfeleivel szemben, kiváltképen a pozitív hitű Brassal szemben, hogy ennek erős fölháborodása teljesen érthető.

Ha a fejlődés elmélete igazság, akkor nem szorul hamis ábrákra, ha pedig nem az, akkor Haeckel módszere sem menti meg“.

koronáért, ami valójában nem olyan sok, mert a német kultúra többet is megér. Arról azonban már lehetne csevegni, hogy ennyi pénzért egy magyar néptanító nem egy estén, hanem egy életen keresztül is beszélne, sőt én, a magyar kultúra álmódóója, tízezer koronáért arra is képes volnék, hogy a művelt berlinieknek magyarul ugassak esténként.

HIREK:

— Május hó 1-én a róm. kath. templomban megkezdődtek a májusi vecsernyék, a melyek, mint eddig, is mindennap d. u. 6 óraker kezdődnek.

— Ünneplés. Impozáns módon nyilatkozott meg a szeretet és ragaszkodás, nagys. Róth Flóris bányaigazgató ur iránt, az ő névnapja alkalmával, ugy a salgotarjáni köszénbánya r-t. tisztviselői és alkalmazottjai, mint községünk polgársága részéről. Névnapja előestéjén a bánya-zenekar indulói mellett vonultak tisztviselők, munkások és polgárok nagyszámban a bányaigazgató ur lakása elé, hogy ünnepeljék azt a férfit, aki pontos és lelkiismeretes munkája által fölebbvalóinak bizalmát, igazságossága által alattvalói szeretetét, s a község érdekeit szíven viselő barátságos lelkével a polgárság tiszteletét és nagybecsülését valóban kiérdemelte. A bánya-társulat alkalmazottjai nevében és a Polgári dalkör nevében Muschong Rezső intéző, az altisztek nevében pedig Marossy Vince üdvözölte az ünnepeltet. Az üdvözlés előtt és után az újjászervezett Polgári dalkör énekszámai gyönyörködtették a nagyszámban összegyűlt közönséget. Itt külön meg kell emlékeznünk a „Polgári dalkör“-ről, amelynek megeremtése szintén a bányaigazgató urnak és Muschong Rezső urnak, a kör buzgó ügyvezető elnökének, köszönhető. Nagy reményeket fűzünk az újjászervezett dalkörhöz és bizunk abban, hogy disz-elnökének egyenes és határozott óhaja szerint, méltó társa lesz a b. zenekarnak. Mi is azt kívánjuk, hogy az egek Ura Róth bányaigazgatót, a hazas a hazai bányaipar, valamint az igazgatása alatt álló személyzet javára sokáig éltesse!

Esküvő. Menyhárt Gáspár, vulkáni kereskedő folyó hó 14-én tartja esküvőjét Bazilly Mihály kedves leányával, Mariskával.

— Halálozások. Szabó János, szamosújvári gör. kath. püspök e hó 2-án éjjel meghalt. — Megdöbbenéssel vettük a hírt, hogy dr. Csatt Aurél orvos, aki több éven keresztül működött Petrozsényben s két év előtt, Petrozsény intelligenciájának szeretetétől és tiszteletétől kisérve, költözött Bécsbe, a napokban Grácban meghalt. Férfias jellemével, és mindenkit megnyerő nyájasságával mindnyájunk tiszteletét kiérdemelte. Nyugodjék békében!

— Mulatságok. A lupényi ifjuság f. évi május hó 6-án nagyságos dr. Kaczander Józsefné urasszony védnöksége alatt, a róm. kath. templom toronyórájának javára a Lobstein-féle Központi szálloda nagytermében hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez. Belépti-díj: személyjegy 2 kor., családjegy 3 korona. — A petrozsényi román ifjuság 1911. évi május hó 21-én a Wagner-féle szálloda összes helyiségeiben zártkörű táncmulatságot rendez, a petrozsényi gör. kel. nőegylet védnöksége alatt, Belépti-díj: személyjegy 1 kor. 20 fill., családjegy (3 személyre) 2 kor. 40 fillér. A tiszta jövedelem a helybeli gör. kel. iskola felszerelésére fordítatik. — A puji róm. kath. egyház folyó évi május hó 6-án a templom előtti vasrácszat felállításá javára a puji olvasókör helyiségeiben tombolajátékkal és tánccal egybekötött műkedvelői előadást rendez.

— A „H. Á. T. E.“ ez idei közgyűlését június hó 2-ik és 3-án, Petrozsényben tartja meg. Kérem a kartársakat, hogy az elszállásolhatás és közebed céljából sziveskedjenek a petrozsényi áll. el. isk. igazgatóságánál jóelőre jelentkezni. Csighy Sándor, elnök.

— Hivatalvizsgálat a határrendőrségnél. Czajlik Alajos a m. kir. határrendőrség országos főnöke, f. évi május hó 2-án Petrozsénybe érkezett a nagyszabonyi m. kir. határszéli-rendőrkapitányság petrozsényi kirendeltségének, valamint a szurduki és vulkáni m. kir. határrendőrségi őrségeknek

megvizsgálása végett. Ertesülésünk szerint fenti hivatalnál, valamint az örségeknél a legnagyobb rend és pontosság találatott, mert a határrendőrség országos főnöke a hivatalvezetőnek elismerését és megalégedettségét fejezte ki, az ügymenet lelkiismeretes és pontos vezetéseért.

— **Eltűnt egyén.** Lupényi tudósítónk írja, hogy ifju Becker Vilmos 21 éves, nőtlen, szülői hatalom alatt álló tanuló, a ki tanulmányait szüleiével valami családiok miatt összeveszvéen elhagyta hazulról, Fejérvölgytelepről (Zólyom m.) megszökött és Lupény községben rejtőzött el, illetve az ottani bányánál mint munkás hamis név alatt vállalt munkát. A szülők a fiut köröztették az egész országban s a feltaláló részére 200 korona jutalmat tűztek ki. A petrozsényi határrendőrök nyomozásuk és ellenőrzéseik alkalmával az eltűnt ifjut Lupényban megtalálták, az apját a feltalálástól táviratilag értesítették, aki rögtön ide leutazva a fiut magával vitte és a kitűzött jutalmat a feltaláló közegeknek leendő kiszolgáltatás végett a hatóságnak átszolgáltatta.

— **Rendőri krónika.** Czipczer Sándor, aki a nyugati rakodónál volt társulati alkalmazott egy őrizetlen pillanatban mintegy 50 kor, értékű gépszíjját lopott el. Bűnös tettén rajta vesztett, de már akkor a gépszíjját darabokra vagdalta. — Kóza Lajos, a jó barátság címén ellopta Bereczki Károly bányász bevásárlásikönyvét, amíg ez a husvéti ünnepeket családjával szülőfalujában töltötte. De ha sikerült is becsapni jóbarátját, nem tudta becsapni a kereskedő fürkésző tekintetét. Természetes, hogy a jóbarát a csendőrség pártfogása alá került.

— **Mint a gazdasszony** a por ellen, épügy védekezik a nyomdász a sajtóhibák ellen. Mégis megtörténik — mint a Zsilvölgye 16. számában is — hogy végig siklik a nyomdász sajtóhibák után kutató szeme — és bennmarad a hiba. No, de tévedni emberi dolog — mondja a közmondás. A tévedés kiigazítása tehát kötelességünk, amit itt hozunk: a Petrozsényi Önképzőkör mulatóságának felülízetése között is tévedés folytán, Nárdei Dávid 60 fillér felülízetése helyett, 6 fillér jelent meg.

— **Értesitem** a háziurakat, hogy telefonszámom 60. Tisztelettel Szitránszky, kéményseprőmester.

Az aranyér, vérpangásnak és szokványos székrekedésnek a következménye. 1/2 esetleg egész pohárnyi természetes **Ferencz József** keserűviz naponta éhgyomorra véve rövid idő alatt lényeges javuláshoz, gyakran teljes gyógyuláshoz vezet, a leghíresebb kórodákon már évtizedek óta használják.

A vételnél ügyeljünk arra, hogy a fűszerestől vagy gyógyszeréstől igazi **Ferencz József** keserűvizet kapjunk, mert mint a budapesti Szt. Jánoskórház igazgatósága, az osztályfőorvosok egybehangzó véleményadása szerint, bizonyítja: a **Ferencz József** gyógyviz a többi keserűvizeket, enyhe ize, csekély (50—100 grammnyi) adagolása és legelőnyösebb sikere által messze felülmulta: szokványos székrekedésnél, alhasi vérpangásnál és aranyérnél.

Ebből látható, hogy orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József** keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós kashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk a gyógytárakban vagy kereskedésekben határozottan valódi **Ferencz József** keserűvizet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

P. és Vidékének. Tisztelettel kérjük lap-társunk szerkesztőjét sziveskedjék olyan társ-szerkesztőket választani, akik legalább olvasni tudnak. Mert az már mégis bosszantó, hogy olyanok irjanak egy lapba, a kik nem hogy meg tudnák

érteni azt a mit más ír, hanem — leírni is restellem — még olvasni sem tudnak.

B. A. Vulkán. A szerkesztőség várja a híreket a vidékről, de azok csak késnek az éji homályban. Szívélyes üdv.

F. F. Lupény. Az értesítés lapunk zártakor érkezett azért csak most közölhetjük.

NYILT-TÉR.
Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz

ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.
Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huygkő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJANLVA.
Főlerakat: Klein Testvéreknél Petrozsény.

Repáti
AZ ÁSVÁNYVIZEK GYÖNGYE.
HURUTOS BANTALMAKNÁL
KIVÁLÓ GYÓGYDIZ
ÜDIT-GYÓGYIT !!!
REPATI VIZ
biztos sikerü gyógyszer mindennemü hurutos bántalmaknál. Felette kellemes üdítő gyógyviz. Főraktár: Schaffer Mihálnál, Petrozsényben.

ELŐPATAKI-GYÓGYVIZ
BIZTOS HATÁSÜ
GYOMOR, VESE-, MÁJ és
EPEBETEGSÉGEKNÉL
KIVÁLÓ BORVIZ!
Előpataki gyógyviz
páratlan gyógyszer gyomor-, vese-, lép-, máj- és epebetegségeknél. - Főraktár: Schaffer Mihálnál, Petrozsényben.

1145. sz. 1911. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a verseci járásbírósnáknak 1910. évi Sp. I. 656/3. sz. végzése következtében dr. Ábrahám József ügyvéd által képviselt Herbstein Mór és Társa végrehajtató javára 144 kor. s járulékaí erejéig 1910. évi július hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1285 korona 85 fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: különféle árucikkek nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a petrozsényi kir. járás-bírósnág 1910-ik évi V. 959 számú végzése folytán 683 korona — fillér tőkekövetelés, ennek 1910. évi július hó 10-ik napjától járó 50% kamatai, 1/30/0 váltódíj és eddig összesen 157 kor. 57 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Vulkán Krividia községében végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására **1911. május 18.**

napjának délelőtti 1/21 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Petrozsény, 1911. évi apr. hó 28. napján.
Biró János, kir. bir. végrehajtó.

1408. sz. 1911. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1911. évi 1916. polg. számú végzése következtében dr. Ábrahám József ügyvéd által képviselt Zsilvölgyi Ipar- és Kereskedelmibank r.-t. végrehajtató javára 900 korona s jár. erejéig 1911. évi március hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1930 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, tehenek, butorok nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a petrozsényi kir. járás-bírósnág 1911-ik évi V. 634. számú végzése folytán 900 korona — fillér tőkekövetelés, ennek 1910. évi június hó 24. napjától járó 60% kamatai 1/30/0 váltódíj és eddig összesen 146 kor. 24 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Petrila-Csimpa községében leendő megtartására 1911. évi máj. 19-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. év-LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára elrendeltek.

Kelt Petrozsény, 1911. április 28. napján.
Biró János, kir. bir. végrehajtó.

Az építettők és vállalkozók
szíves tudomására hozzuk, hogy a „Petrozsény-Iszkronyi Fűrészgyár részv.-társaság” baniczai mészgyárának összes termelését megvettük. Ezen körülmény folytán azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy
I. r. égetett meszet kartelen kívül
a legjutányosabb árban ajánlhatunk.
Kiváló tisztelettel
Kárász Eleménné és Társa
fa- és építési anyag raktára
Petrozsény. Telefon 14. sz.

Eladó ház. Petrozsényben a Gerbert malomszomszédságában 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra és folyosóból álló ház 2886 □-öl telekkel, különböző építési anyagokkal együtt eladó, ugyanott 500 □-öl telek építési anyagokkal jutányos árban eladó. Értekezni lehet a kiadóhivatalban.

MUNTYÁN TIVADAR PETROZSÉNY

Telefon szám 16.

Telefon szám 16.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a mélyen tisztelt hivataloknak becses tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő, modern, a megyénkben legnagyobb és legjobban felszerelt

könyvnyomdát és könyvkötészetet

létesítettem és most azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy a legmesszebbmenő és a legkényesebb igényeknek is a legpontosabban és leggyorsabban eleget tudok tenni.

Könyvnyomdában

A legcsinosabb és legdivatosabb könyvkötészeti munkák a legolcsóbb árban, fognak elkészítettetni

mint eddig ugy ezután is a legdivatosabb és szolid nyomtatványok a legolcsóbb áron készülnek.

könyvkötészetemben.

Midőn ezt bátor vagyok a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, kérem mint eddig ugy ezutánra is nagyrabecsült becses pártfogását kérve a legmélyebb tisztelettel **Muntyán Tivadar.**

ELADÓ HÁZ

Petrozsényben a Hosszu-utcában levő házamat, mely áll egy üzlethelyiség, raktár, pince, három lakószoba, előszoba, konyha, kamara, és egy üveges folyosóból kedvező feltételek mellett azonnal eladom.

Zuleger József

PUJI ÉS URIKI FŰRÉSZ-VÁLLALAT PETROZSÉNYI FIÓKRAKTÁRA.

Van szerencsénk a tisztelt építő és építtető közönségnek szíves tudomására hozni, hogy faraktárunkat tetemesen kibővítettük. Ajánljuk jó minőségű száraz aszталos áruinkat kemény és puhafa tűzifák, ugyszintén elsőrendű építési anyagainkat, ugymint: épületek bármilyen méretekben faragott vagy fűrészelt állapotban, nuth és federes gyalult deszka, tető cserépfedő lemez, kátrány papir, portland és román cement stb. Kérjük a raktárt megtekinteni és ajánlatot kérni. — Szíves pártfogást kérve, kiváló tisztelettel:

Puji és Uriki Fűrész-vállalat petrozsényi

Fiókraktára.

INTERURBAN TELEPHON SZÁM 46.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem, hogy Kossuth-utca 74. számú (Kohn Lázár-féle) házban cukrázdával egybekötött elárusító fióküzletet nyitottam

s azt a mai napon nagyrabecsült vevőim rendelkezésére bocsátom, hol és mindennemű tészták kaphatók és tetszés szerinti időre megrendelhetők. — Főtörökvésem ezután is az leend, hogy n. b. vevőim eddigi bizalmát fokozott mértékben továbbra is kiérdemeljem. Midőn vállalatomat becses pártfogásába ajánlom, kérem a pontos kiszolgálás és tisztaságról való meggyőződhetés végett üzletemet minél gyakrabban felkeresni és megrendeléseket tenni szíveskedjék.

Petrozsény, 1911. év április havában.

Tisztelettel

FEHÉRVÁRY DEZSŐ sütőmester
a salgó-tarjáni kőszénbánya részvénytársulat
sütőtelepének bérloje. — Telefon 57. szám.

ZÁMBÓ LAJOS

ács mester
Petrozsény

Elvállal mindennemű az épíkezési szakmába vágó munkát pontos és gyors kivitelben. Készít költségvetéseket és tervrajzokat igen jutányos árak mellett. Lakása Petrozsényben a Malea-utcában van.

Női divat üzlet.

Van szerencsém a Vulkán és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy **Vulkánban a Főtéren** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

női divat salont

nyitottam, hol a legújabb és legdivatosabb kalapok kaphatók. Továbbá a régi kalapok átalakítását a legjutányosabb árban eszközölöm. E szakmához szükséges gyakorlatomat Bécsben szereztem. A n. é. közönség b. pártfogását kérve kiváló tisztelettel

CEKON ADÉL.

Megvételre kerestetik egy jókarban levő

ZONGORA.

Cim a kiadóhivatalban.